

Het behandeltraject van jongeren in Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan

*Stap 3 van het stapsgewijs toezicht op basis van
het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg*

Instellingsrapport

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs

Utrecht, december 2013

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2009 heeft zij stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

Stap 2 werd uitgevoerd vanaf 2010 en is gericht op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen. Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Vanaf 2012 voeren de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs stap 3 uit, gericht op het *behandeltraject van de jongeren* in de instelling en in de bijbehorende school.

In dit rapport geven de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs samen antwoord op de vraag in hoeverre de instelling en de school in staat zijn om de jongeren een toereikend behandeltraject te bieden. Bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door het Warandecollege, stichting Het Driespan.

Eindoordeel

Het eindoordeel van de inspecties luidt dat de kwaliteit van het behandeltraject voor jongeren in de gesloten groepen van Juzt Paljas Plus, Lievenhove en het Warandecollege, stichting Het Driespan *voldoende* is.

Juzt Paljas Plus, Lievenhove en het Warandecollege, stichting Het Driespan zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ten tijde van het toezicht zijn ze met de uitvoering in de praktijk recent gestart.

Verbetermaatregelen

De inspecties vinden het van belang dat het volledige perspectief van jongeren snel duidelijk is en dat behandeling en onderwijs direct starten na plaatsing van de jongeren.

De inspecties verwachten dat Juzt Paljas Plus, Lievenshove binnen 3 maanden zorgt:

- dat iedere jongere een trajectplan heeft dat van school en instelling gezamenlijk is;
- dat het perspectief van de jongeren vanaf het begin van de behandeling duidelijk is;
- dat voor alle jongeren aan het begin van hun verblijf vanuit Juzt Paljas Plus, Lievenshove begeleiding van hun traject wordt gestart om te zorgen voor continuïteit in vervolgzorg en vervolgonderwijs na uitstroom.

Nabeschuwing

De staatssecretaris van VWS heeft de trajectaanpak van de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uitgewerkt in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' en het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' en er een trajectfinanciering aan verbonden. Uitgangspunt van de *trajectbenadering* is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, terwijl instelling en school ook samenwerken met ketenpartners om de aansluiting van de jongeren na de jeugdzorg^{PLUS} goed te laten verlopen.

Het toezicht vindt plaats in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak. Daarom willen de inspecties hieraan aandacht geven in een nabeschuwing.

In 2012 startte het merendeel¹ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. De pilot trajectaanpak van Juzt Paljas Plus, Lievenshove werd in 2013 goedgekeurd. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling een 'work in progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar deze is nog niet volledig geïmplementeerd. De beoordeling van de meeste criteria is bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove voldoende. Dat wil niet zeggen dat er geen verdieping en verdere uitwerking van de criteria mogelijk is. Daarvoor is meer tijd nodig dan de tijd die de pilotfase tot nu toe bood.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat er niet altijd sprake is van continuïteit van het zorgtraject, waarbij de jongere zonder tijdverlies kan doorstromen naar de meest passend geachte verblijfplaats en onderwijssituatie. Naast de instelling en de school spelen ook ketenpartners hier een belangrijke rol. Juist ook op dit punt is nog tijd nodig zodat partijen elkaar steeds beter kunnen vinden in de zorg en het onderwijs voor de jongeren. Scholen en instellingen waarnaar de jongeren doorstromen, moeten hun verantwoordelijkheid gaan nemen. Partijen moeten elkaar erkennen als ketenpartners en elkaars expertise vertrouwen. Voorwaarde is dat de contacten zijn gelegd en de afspraken zijn gemaakt, dan is verdieping en verdere uitwerking mogelijk en nodig. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

¹ Bij een deel van de instellingen, waaronder bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove, kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan	11
2.1 Planmatigheid.....	11
2.2 Perspectief	14
2.3 Resultaat	17
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschouwing	21
3.1 Eindoordeel	21
3.2 Nabeschouwing.....	21
Bijlage 1 Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school	23
Bijlage 2 Het onderzoek van de inspecties	27

Hoofdstuk 1 Inleiding

Jeugdzorg^{PLUS} is de naam die de zorgaanbieders zelf hebben gegeven aan de sinds 2008 bestaande vorm van gesloten jeugdzorg aan kinderen en jongeren met zeer zware gedragsproblemen. Met deze naam geven zij aan dat de geslotenheid maar één van de aspecten is van de intensieve behandeling die aan de zeer complexe jongeren wordt geboden.

Stapsgewijs toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg

In september 2008 heeft de MOgroep Jeugdzorg (inmiddels Jeugdzorg Nederland) het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg vastgesteld. Het Kwaliteitskader bevat veldnormen voor de sector en is opgesteld door afgevaardigden van de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} samen met de betrokken inspecties; naast de Inspectie Jeugdzorg zijn dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs.

Een nieuwe vorm van zorg heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen. Dit was door de sector voorzien en gepland in het Kwaliteitskader. Daarom staan in het Kwaliteitskader *drie stadia* waarin de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} moeten gaan voldoen aan deze normen. In navolging hiervan heeft de Inspectie Jeugdzorg toezicht in drie stappen gepland. Zij noemt dit het stapsgewijze toezicht, dat zij in 2008 op verzoek van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin is gestart bij alle instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} en dat loopt tot en met 2013.

De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2009 en 2010 stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op het thema Gesloten Leefomgeving in het Kwaliteitskader. Dit toezicht was toegespitst op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

In 2010 en 2011 was de uitvoering van stap 2 van het stapsgewijze toezicht aan de beurt naar normen uit de thema's Opvoeding, Dagprogrammering en Personeel van het kwaliteitskader. De Inspectie Jeugdzorg heeft dit toezicht toegespitst op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen.

Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Stap 3 Behandeltraject van de jongere

In 2012 en 2013 komen de laatste thema's uit het Kwaliteitskader aan de beurt. Deze thema's, Behandeling en Ketensamenwerking zijn belangrijke thema's in de trajectbenadering.

De staatssecretaris van VWS sloot hierop aan in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 13 april 2011 en in het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 20 december 2011 en verbond er ook een trajectfinanciering aan. In 2012 startte het ministerie van VWS met het financieren van

de pilots. Enkele instellingen ontvingen de financiering in 2013. In deze pilots werken de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uit hoe zij in trajecten willen werken.

De *behandeling* in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} kan niet los gezien worden van een langer durend traject dat erop gericht is de jongere weer succesvol te laten participeren in de maatschappij. Dat betekent dat vanaf de start van de behandeling duidelijk moet zijn wat de jongere en zijn gezin aan behandeling en begeleiding nodig hebben om zover te komen. Het gaat om professionele individuele behandeling op basis van de behandelvraag of -behoefte van de jongere. Onder individuele behandeling verstaan de inspecties meer dan een structuur op de leefgroep. Bovendien hoort een individuele behandeling niet los te staan van de omgeving van de jongere: van zijn/haar leefgroep, zijn/haar gezin en zijn/haar school. Een goede uitwisseling tussen de behandeling en die omgeving zorgt ervoor dat de behandeling effectief is.

De behandeling van de jongere moet worden vastgelegd in een plan, waarin ook is opgenomen hoe de ouders en de school betrokken zijn bij de behandeling.

Uitgangspunt van de *trajectbenadering* is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, de jeugd-GGZ, de zorg voor licht verstandelijk beperkte jongeren en collega-jeugdzorginstellingen om jongeren perspectief te bieden op een succesvolle terugkeer in de samenleving. In de trajectbenadering ligt de focus op wat jongeren nodig hebben. Wanneer een jongere in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} wordt geplaatst, wordt tijdens de behandeling al rekening gehouden met het hele verdere traject en wordt bepaald welke behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} de jongere nodig heeft opdat hij verder kan in het traject.

Waar nodig krijgen jongeren in hun behandeltraject na de behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} (intensief) nog (lichtere vormen van) begeleiding en behandeling. Het is mogelijk dat de instelling voor jeugdzorg^{PLUS} nog enige tijd begeleiding biedt, maar de begeleiding kan ook aangeboden worden door andere hulpverleners. Om de aansluiting goed te laten verlopen is samenwerking in de keten belangrijk.

Trajectfinanciering houdt in dat niet meer iedere hulpverleningsfase apart geregistreerd en gefinancierd wordt, maar het gehele traject vanaf jeugdzorg^{PLUS} tot en met de uitstroom uit de jeugdzorg.

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs voeren het toezicht stap 3 samen uit. De inspecties beoordelen aan de hand van een *toetsingskader* of het behandeltraject toereikend is. De thema's Behandeling en Ketensamenwerking zijn in het toetsingskader uitgewerkt in de thema's Planmatigheid, Perspectief en Resultaat.

Het toetsingskader dat de inspecties hanteren is een uitwerking van de normen uit het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. De inspecties hebben deskundigen uit de wetenschap geraadpleegd om te komen tot een toetsingskader met een aantal meetbare criteria dat zich richt op een toereikend behandeltraject. Over de invulling van dit toetsingskader hebben de inspecties vervolgens nauw overleg gehad met (vertegenwoordigers van) de instellingen en de scholen, zodat het gaat om zoveel mogelijk gedeelde opvattingen over wat een toereikend behandeltraject is.

Dit rapport

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs geven in dit rapport antwoord op de vraag of de jongeren die verblijven in de gesloten groepen van Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan een toereikend behandeltraject krijgen. Daarbij wordt ook aangegeven hoe ver de instelling is met de uitvoering van de pilot 'traject jeugdzorg^{PLUS}'.

Over Juzt Paljas Plus, Lievenshove

Juzt Paljas Plus, Lievenshove biedt intensieve behandeling in een beschermde omgeving in de provincie Noord-Brabant. Juzt Paljas Plus, Lievenshove heeft 36 jeugdzorg^{PLUS} plekken voor zowel jongens als meisjes. De vier leefgroepen zijn in alle opzichten gemengd: ze bestaan uit jongens en meisjes, met verschillende problematiek, in verschillende fasen van hun behandeling.

Het onderwijs binnen Juzt Paljas Plus, Lievenshove wordt verzorgd door het Warandecollege, stichting Het Driespan. Dit is een school voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs cluster 4. De school biedt onderwijs op VMBO-niveau, op mbo-1-niveau een horeca-opleiding en verschillende AKA-trajecten.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over het behandeltraject van de jongeren in de instelling en de school die hebben geleid tot het oordeel.

Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspecties, de noodzakelijke verbetermaatregelen en een nabeschuiving.

In *bijlage 1* is het toetsingskader opgenomen. Hierin worden de thema's beschreven waarop de inspecties toetsen met de criteria (verwachtingen) en indicatoren (hoe meten de inspecties).

In *bijlage 2* wordt de onderzoeksopzet van de inspecties beschreven.

Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan

In het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs toetsen de inspecties het behandeltraject voor de jongeren aan de hand van drie thema's. De verwachtingen van de inspecties (criteria) staan in het toetsingskader, dat in bijlage 1 is opgenomen. De criteria zijn uitgewerkt in indicatoren.

De thema's zijn:

- *planmatigheid*; omdat de behandeling vanuit een gezamenlijke visie en een gezamenlijke planningscyclus moet plaatsvinden (uitgewerkt in drie criteria),
- *perspectief*; omdat het perspectief van de jongere bepalend moet zijn voor de behandeling en het gehele traject (uitgewerkt in zeven criteria),
- *resultaat*; omdat de behandeling moet leiden tot resultaat en dit moet aansluiten op het vervolg van het traject (uitgewerkt in twee criteria).

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de drie thema's.

Elke paragraaf bevat een tabel met de scores van de inspecties per criterium op een tweepuntsschaal: 'ja, voldoende' of 'nee, onvoldoende'. Wanneer enkele criteria niet voldoende zijn, kan het behandeltraject nog wel als voldoende toereikend worden beoordeeld, maar dan zijn verbetermaatregelen nodig, opdat de instelling bij alle criteria naar verwachting handelt. De wijze van beoordelen staat toegelicht in het toetsingskader, in bijlage 1.

2.1 Planmatigheid

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	✓	
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch en handelen overeenkomstig	✓	
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	✓	

Toelichting

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling van jongeren

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan hebben in 2007 een convenant afgesloten, dat in 2013 is herzien. Ook beschikken zij over een gezamenlijk visiedocument dat op 27 mei 2013 is vastgesteld: het visiedocument Paljas Plus-Warandecollege. In het document beschrijven instelling en school dat de doelstelling van het gehele behandeltraject jeugdzorg^{PLUS} optimale maatschappelijke participatie is, binnen de mogelijkheden van de jongere en zijn gezin. De doelstelling van de gesloten fase van het behandeltraject is het binnen een veilige omgeving vlot trekken van de ontwikkeling en dus ook het functioneren van de jongere op school. Daarnaast is het de doelstelling om de krachten van de jongere, zijn gezin en hun omgeving optimaal te activeren, zodat zij kunnen profiteren van een lichtere vorm van hulpverlening. Daarbij vormen een viertal uitgangspunten de basis: 1. Integrale behandeling, 2. Toekomstgericht, 3. Samen met ouders/opvoeders en 4. Denken in mogelijkheden. In de visie wordt aangegeven dat zowel op school als op de groep de medewerkers dienen uit te gaan van een basisattitude van oplossingsgericht bejegenen. Instelling en school hebben een gezamenlijke hulpverleningsroute, zij gebruiken daarin het dialoogmodel² en werken met één integraal hulpverleningsplan, één kind één plan. Om te komen tot een integrale behandeling willen instelling en school ook komen tot een integrale aansturing van de locatie en zijn er afspraken over overleg op de verschillende niveaus en tussen verschillende functiegroepen en werkgroepen.

Daarnaast hebben Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan, samen met hun kernpartners³, een projectplan Trajecthulp JeugdzorgPlus 2012-2013 opgesteld, dat de leidraad vormt voor het inrichten en vormgeven van de trajectzorg voor jongeren geplaatst binnen Juzt Paljas Plus, Lievenshove.

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan organiseren voldoende gezamenlijk de behandeling cyclisch

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan hebben een gezamenlijke behandelcyclus op individueel niveau voor de jongeren die bij het Warandecollege, stichting Het Driespan onderwijs volgen. Er verblijft een kleine groep jongeren die niet op het Warandecollege, stichting Het Driespan terecht kan en die dus niet binnen deze gezamenlijke cyclus valt. In de paragraaf *overige bevindingen* aan het eind van dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

Wanneer een jongere binnenkomt, krijgt hij op de tweede dag een hulpverleningsplan deel 1; dit is een tijdelijk hulpverleningsplan voor de eerste paar weken en is gebaseerd op het indicatiebesluit. Vervolgens vindt er binnen twee weken een intakegesprek plaats in de vorm van een dialooggesprek met de jongere, de ouders/verzorgers en de gezinsvoogd. Vanuit de instelling zitten

² Juzt Paljas Plus, Lievenshove hanteert voor de hulpverleningsplan-besprekingen het dialoogmodel. Doelen worden binnen het dialoogmodel samen met de ouders en de jongere opgesteld. Een uitgangspunt hierbij is dat er wordt uitgegaan van de sterke kanten van de jongere om zelf tot ontwikkeling te komen.

³ In het kader van de trajectaanpak werken ze samen met de volgende kernpartners: Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, Bureau Jeugdzorg Zeeland, Juvent, Kompaan en de Bocht, de Respont, stichting Het Driespan en Parcours.

de gedragswetenschapper en de mentor aan tafel. Vanuit de school is de intern begeleider als vertegenwoordiger van de Commissie voor de Begeleiding aanwezig. Binnen zes tot acht weken vindt er vervolgens een tweede dialooggesprek plaats. Op basis van dit tweede gesprek wordt het hulpverleningsplan vastgesteld. Hierna volgt een driemaandelijke gezamenlijke evaluatiecyclus, waarbij instelling en school met de jongere, de ouders en de gezinsvoogd de voortgang beoordelen. De overlegstructuur tussen Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan kent meerdere niveaus. Zo is er een locatieoverleg op directieniveau, worden specifieke thema's door werkgroepen uitgewerkt, is er overleg tussen de groepsleiders en de docenten bij het halen en brengen van de jongeren en zijn er mentor-mentorgesprekken.

De instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} vullen sinds 2012 de monitor jeugdzorg^{PLUS} in. Hiermee verzamelen de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} gedurende een langere periode gegevens van en over de jongere om onder andere zicht te krijgen op het resultaat van de begeleiding en de behandeling. Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan zijn hiermee gestart. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar.

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners

Op individueel niveau van de jongeren worden de afspraken en de behandeldoelen met bijvoorbeeld externe behandelaars vastgelegd in het hulpverleningsplan. Juzt Paljas Plus, Lievenshove kan intern een beroep doen op verschillende therapeuten en een psychiater. Op organisatieniveau heeft Juzt Paljas Plus, Lievenshove een structurele samenwerking met diverse ketenpartners, onder andere GGZ Breburg, en zijn er de kernpartners met wie het projectplan Trajecthulp JeugdzorgPlus 2012-2013 is opgesteld. In januari is Juzt Paljas Plus, Lievenshove gestart met een regionaal casuoverleg. Dit casuoverleg wordt vormgegeven met Bureau Jeugdzorg, het onderwijs en instellingen voor jeugd- en opvoedhulp uit de regio. Het is de bedoeling dat vanuit het casuoverleg een trajectcoach⁴ aan de jongere wordt gekoppeld. Dit kan een trajectcoach vanuit Juzt Paljas Plus, Lievenshove zijn, maar dat hoeft niet. De trajectcoach is zowel voor als na de plaatsing binnen de jeugdzorg^{PLUS} bij de jongere betrokken. De afspraken die Juzt Paljas Plus, Lievenshove heeft gemaakt met ketenpartners zijn vastgelegd in diverse convenanten, die de randvoorwaarden bieden voor de hulpverlenings- en onderwijstrajecten.

⁴ De trajectcoaches zijn ten tijde van het toezicht van de inspecties vanuit Juzt Paljas Plus, Lievenshove alleen beschikbaar voor (nieuwe) jongeren uit de regio waarin Juzt Paljas Plus, Lievenshove ligt. Voor jongeren die van buiten de regio komen en de jongeren die reeds voor de start van de pilot bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove zijn binnengekomen voeren de behandelcoördinatoren de regie.

2.2 Perspectief

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan		✓
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief		✓
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op een analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	✓	
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	✓	
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	✓	
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	✓	
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	✓	

Toelichting

Nog niet iedere jongere heeft een individueel plan van Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan gezamenlijk

Dit criterium wordt als onvoldoende beoordeeld omdat ten tijde van het toezicht nog maar weinig jongeren een integraal plan hebben van de instelling en de school gezamenlijk.

Tijdens het toezicht blijkt dat Juzt Paljas Plus, Lievenshove recent is gestart met het opstellen van trajectplannen voor de jongeren die uit de regio (Zeeland, West-Brabant en Midden-Brabant) komen. Deze trajectplannen worden gezamenlijk met de instellingen die deelnemen aan het regionaal casusoverleg vormgegeven en beslaan een periode van ongeveer anderhalf jaar. Het plan is dat, als het voorafgaand aan het casusoverleg niet duidelijk is welk traject het gaat worden, ouders zullen worden uitgenodigd bij het casusoverleg aan te sluiten. Ten tijde van het toezicht zijn er vijf jongeren die beschikken over zo'n nieuw plan. Dit komt doordat de aanpak nog nieuw is, maar ook omdat Juzt Paljas Plus, Lievenshove veel te maken heeft met crisisplaatsingen waarbij ook jongeren worden geplaatst die niet uit de regio komen. Het casusoverleg is bedoeld voor jongeren uit de regio. In de paragraaf *overige bevindingen* aan het eind van dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

In de dossiers die de inspectie heeft bekeken was het trajectdeel nog niet ingevuld. Het trajectplan voor de jongeren uit de regio is een zorgoverstijgend document. Het is de bedoeling dat het perspectief uit het trajectplan vervolgens door Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan wordt verwerkt in een integraal hulpverleningsplan, dat door de school en de instelling gezamenlijk wordt vormgegeven. Ook jongeren die nieuw instromen en niet uit de regio komen, zullen bij binnenkomst zo'n integraal hulpverleningsplan krijgen. Dit integraal hulpverleningsplan wordt vervolgens uitgewerkt in modulaire plannen voor de instelling en in een kerndocument voor het onderwijs. Het uitgangspunt daarbij is dat de doelen steeds zo klein en concreet mogelijk worden gemaakt.

Het trajectplan is onvoldoende gericht op perspectief

De inspecties beoordelen dit criterium als onvoldoende, omdat niet alle vastgestelde behandelplannen een uitstroomperspectief zowel op een gewenste woonplaats, als ook op onderwijs/dagbesteding en vrijetijdsbesteding bevatten.

In de helft van de door de inspectie onderzochte dossiers was geen informatie over de hierboven genoemde leefgebieden te vinden. Deze plannen zijn daarmee onvoldoende gericht op het perspectief van de jongere.

Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en hypothese voor de behandeling

Wanneer een jongere binnenkomt, krijgt hij binnen een dag een hulpverleningsplan deel 1; dit is een tijdelijk hulpverleningsplan voor de eerste paar weken en is gebaseerd op informatie uit het indicatiebesluit. Vervolgens vindt er binnen twee weken een intakegesprek plaats in de vorm van een dialooggesprek met de jongere, de ouders/verzorgers en de gezinsvoogd. Vanuit de instelling nemen de gedragswetenschapper en de mentor hieraan deel. Vanuit de school is dit de intern begeleider als vertegenwoordiger van de Commissie voor de Begeleiding. Het dialoogmodel hanteert een vorm van psycho-educatie om tot een goede analyse en hypothese voor de behandeling te komen. Na dit gesprek volgt een periode van observatie, gezinsanalyse, eventueel aanvullende diagnostiek, een sterkte-zwakke analyse en wordt een risicotaxatie opgesteld. De school neemt dan een VAS⁵-toets af, er worden methodegebonden toetsen uitgevoerd en het IQ van de jongeren wordt gemeten. Binnen zes tot acht weken vindt er vervolgens een tweede dialooggesprek plaats. Op basis van dit tweede gesprek wordt het hulpverleningsplan vastgesteld, waarin de doelen op de langere termijn staan genoemd.

Als het nodig is voor de behandeling krijgt een jongere (externe) therapie. Dit kan variëren van diverse therapieën tot verslavingszorg of behandeling door een psychiater.

Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van een jongere

De eerste zes weken vormen de gewenningsfase. Jongeren die in ernstige crisis zijn binnengebracht, moeten eerst tot rust komen en stabiliseren. Zoals eerder aangegeven is dit volgens de instelling een grote groep. De jongeren worden geobserveerd. De mentor maakt met de jongere een signaleringsplan op maat, waarin staat wat de jongere nodig heeft. De doelen voor de jongere zijn de eerste weken nog erg algemeen.

De jongeren die naar het Warandecollege, stichting Het Driespan zullen gaan, krijgen na binnenkomst een dagprogramma aangeboden, waarin ook onderwijsactiviteiten zijn opgenomen. Het programma wordt verzorgd door twee medewerkers van Jutz Paljas Plus, Lievenshove en de lesstof uit het onderwijsprogramma wordt geleverd door het Warandecollege, stichting Het Driespan. Omdat het onderwijs bij de start niet in het schoolgebouw plaatsvindt en onderdeel uitmaakt van een groter programma, beleven de jongeren het niet als onderwijs. Dit is een punt waaraan Jutz Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan aandacht

⁵ VAS betekent Volg en Advies Systeem, een toets waarmee het niveau van de leerling kan worden bepaald.

moeten besteden. In de beleving van de jongeren begint het onderwijs pas als zij naar de reguliere lessen in het schoolgebouw kunnen. De jongeren kunnen vanaf de derde tot de vijfde week na binnenkomst instromen binnen de reguliere lessen op het Warandecollege, stichting Het Driespan.

De doelen van de jongere uit het trajectplan zijn SMART⁶ uitgewerkt

De langere termijn doelen in het integrale hulpverleningsplan worden SMART uitgewerkt in kleinere concrete doelen in de modulaire plannen en het kerndocument van de school. De jongeren werken deze werkdoelen samen met de mentor verder uit via de methode van Mission Possible. Dit is een methode die is gebaseerd op het oplossingsgerichte denken en die de jongere moet ondersteunen in het stellen en realiseren van doelen. Het Warandecollege, stichting Het Driespan hanteert voor alle jongeren vijf standaard doelen die gericht zijn op het functioneren op school.

Het is de intentie van Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan om de doelen van de jongeren ook op te gaan nemen in de overdrachtsinformatie van school. Ten tijde van het toezicht is de overdrachtsinformatie echter nog niet gekoppeld aan de doelen van de jongeren.

De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs

Bijna alle jongeren geven aan te weten aan welke doelen zij moeten werken. De meeste jongeren vinden dat zij zijn betrokken bij het vaststellen van de doelen via de dialooggesprekken en geven aan dat daarbij ook naar hen geluisterd wordt.

Alle jongeren zijn goed op de hoogte van de voortgang van hun behandeling. De jongeren die onderwijs krijgen op het Warandecollege, stichting Het Driespan geven ook aan op de hoogte te zijn van de voortgang van het onderwijs.

Ze weten dit door middel van gesprekken met de mentoren of docenten en de dialooggesprekken in het kader van hun hulpverleningsplan. De groepsleiders scoren de jongeren twee keer per dag op hun doelen.

De meeste jongeren weten tot wanneer zij bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove moeten blijven (tot wanneer de machtiging loopt) en het is voor bijna iedereen duidelijk waar zij naartoe gaan na hun verblijf bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove.

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan betrekken het gezinssysteem adequaat bij de behandeling en het onderwijs

De ouders/wettelijke vertegenwoordigers van de jongeren worden altijd uitgenodigd voor de dialooggesprekken en de evaluatiebesprekingen van het hulpverleningsplan. Vanuit Juzt Paljas Plus, Lievenshove heeft de mentor minstens één keer per twee weken contact met de ouders. Ook vanuit het Warandecollege, stichting Het Driespan wordt regelmatig (gemiddeld één keer per maand) contact onderhouden met de ouders over de voortgang van het onderwijs. Na binnenkomst van een jongere spreken zowel Juzt Paljas Plus, Lievenshove als het Warandecollege, stichting Het Driespan met de ouders.

De ouders die de inspectie sprak zijn tevreden over hun betrokkenheid bij de behandeling en het onderwijs.

⁶ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden.

2.3 Resultaat

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	✓	
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten		✓

Toelichting

De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat

Wanneer een jongere uitstroomt wordt in het eindgesprek voor een laatste keer stilgestaan bij de doelrealisatie. De doelrealisatie is gekoppeld aan het hulpverleningsplan van de jongere. Een grote groep jongeren heeft bij de uitstroom een belangrijk deel van de doelen behaald. Tijdens de behandeling wordt gevolgd of de aanpak effect heeft. Dit gebeurt via de scorekaarten die dagelijks worden ingevuld. De gedragswetenschappers houden zicht op de voortgang van de jongeren via de evaluaties van de doelen in de besprekingen van het hulpverleningsplan en stellen aan de hand daarvan waar nodig de doelen van de jongeren bij. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een doelrealisatie-instrument, dat door de ouders, de jongere en de mentor wordt ingevuld aan het begin, halverwege en aan het eind van het verblijf binnen Jutz Paljas Plus, Lievenshove. Een half jaar na vertrek uit Jutz Paljas Plus, Lievenshove worden de doelen nogmaals gescoord om zo zicht te krijgen op de bestending van de jongeren.

Er zijn echter jongeren van wie de machtiging niet wordt verlengd, terwijl Jutz Paljas Plus, Lievenshove dit wel noodzakelijk vindt. Deze jongeren vertrekken terwijl de behandeling niet is afgerond.

Het Warandecollege, stichting Het Driespan houdt zelf de voortgang van de doelen van de jongeren bij en gebruikt daarnaast een monitor-instrument om de jongeren tot twee jaar nadat zij de school hebben verlaten te volgen.

Jutz Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan zorgen nog niet voldoende voor continuïteit in behandeling en onderwijs

De inspecties zijn van oordeel dat het ten tijde van het toezicht nog niet mogelijk was om te oordelen dat instelling en school voor voldoende continuïteit zorgen. Jutz Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan waren nog maar kort geleden gestart met de trajectaanpak en er waren nog maar weinig jongeren voor wie de trajectaanpak wordt gebruikt. De verwachting van Jutz Paljas Plus, Lievenshove is dat het casuïstiek overleg deze doorstroming zal verbeteren. De trajectcoach, die in samenwerking met de gezinsvoogd, de ouders en de ketenpartners goede vervolgzorg en een vervolgplek regelt, moet nog in positie komen en zal ook alleen gaan werken voor nieuw instromende jongeren die uit de directe regio komen.

De vijf jeugdzorg^{PLUS} instellingen in de regio Zuid⁷ hebben met elkaar afgesproken dat zij gebruik maken van de convenanten die ieder in de eigen omgeving heeft gesloten met ketenpartners. Dit betekent niet dat een jongere ook feitelijk een plaats krijgt. Bij de jongeren die niet uit de omgeving van Juzt Paljas Plus, Lievenshove komen, zien medewerkers een belangrijke rol weggelegd voor ouders en gezinsvoogd als het gaat om het tijdig regelen van vervolgzorg en een vervolgplek. Wanneer zij er niet hard genoeg achteraan gaan, treedt stagnatie op. Er is voor deze jongeren geen trajectcoach om continuïteit te bewerkstelligen. Wanneer een jongere niet terug naar huis gaat, komt het volgens de medewerkers nog regelmatig voor dat jongeren na verblijf binnen Juzt Paljas Plus, Lievenshove niet kunnen doorstromen naar de beoogde vervolgplek. In dat geval gaan jongeren meestal in afwachting van een vervolgplek eerst naar huis. Juzt Paljas Plus, Lievenshove probeert in die gevallen zoveel mogelijk continuïteit te bieden, onder andere door overbruggingszorg in de vorm van gezinsbegeleiders in te zetten. Soms moeten de jongeren langer gesloten blijven, terwijl zij al wel klaar zijn om uit te stromen.

De medewerkers geven aan dat de aansluiting met scholen binnen stichting Het Driespan relatief gemakkelijk is, mede omdat stichting Het Driespan diverse scholen voor speciaal onderwijs in de regio heeft. Met andere scholen is dit moeilijker; hierover zijn gesprekken gaande met het samenwerkingsverband.

Indien het niet lukt om vervolgonderwijs te regelen, dan wordt dagbesteding georganiseerd en contact gezocht met de leerplichtambtenaar om een oplossing te vinden.

Overige bevindingen

Onveiligheid

In verschillende gesprekken met de inspecties hebben groepsleiders van Juzt Paljas Plus, Lievenshove aangegeven dat zij zich niet veilig voelen bij hun werk. Als mogelijke oorzaken worden genoemd: het toegenomen aantal crisisplaatsingen, zwaardere problematiek en organisatorische veranderingen die hebben geleid tot minder controle op het open terrein rond de instelling, waardoor een toename is ontstaan van misbruik van drank en drugs. Ook docenten hebben aangegeven dat de medewerkers van de instelling zich onveilig voelen bij hun werk. Omdat er op school bewaking aanwezig is, voelden de docenten zich niet onveilig op school. De inspecties hebben deze bevindingen voorgelegd aan het management bij de afsluiting van het toezicht. Het management gaf aan dat zij op de hoogte waren van de gevoelens van onveiligheid bij het personeel. Juzt Paljas Plus, Lievenshove heeft maatregelen genomen om de veiligheid te verbeteren. De Inspectie Jeugdzorg heeft vervolgens begin oktober 2013 onverwacht toezicht uitgevoerd bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove om te toetsen of deze maatregelen ertoe hebben geleid dat de medewerkers zich inmiddels wel voldoende veilig voelen. Twee inspecteurs hebben gesproken met negen medewerkers (vijf groepsleiders en vier stagiairs) die ten tijde van het toezicht aan het werk waren. Op één medewerker na hebben zij verklaard dat zij zich inmiddels voldoende veilig voelen. Zij waren tevreden over de maatregelen die na het toezicht genomen zijn, over het feit dat het onderwerp veiligheid meer aandacht krijgt en dat er meer besef is van de invloed van veiligheid op het werken van de groepsleiders. Ze zijn ook positief over de snelle en

⁷ Juzt Paljas Plus, Lievenshove, BJ Brabant, O.G. Helderling Stichting, Almata Ossendrecht en Icarus.

adequate reactie van Juzt Paljas Plus, Lievenshove wanneer zij aangeven dat technische zaken rond de veiligheid niet goed lopen.

Grote toename van crisisplaatsingen

Juzt Paljas Plus, Lievenshove geeft aan dat er steeds meer jongeren in crisis bij hen geplaatst worden. Ten tijde van het toezicht in mei 2013 was er maar één jongere met een reguliere plaatsing bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove gestart. Van de jongeren in crisis is bij plaatsing geen voorinformatie bekend. Dit heeft gevolgen voor het goed opstarten van de behandeling. Van een regionale aanpak met behulp van een vooraf gezamenlijk vormgegeven trajectplan is in deze gevallen dan ook geen sprake. Bij crisisplaatsingen volgt binnen vier weken de rechtszaak. Het komt volgens de groepsleiders veel voor dat jongeren na de rechtszaak overgeplaatst worden naar een andere instelling. De groepen hebben door deze situatie steeds met onrust te maken.

Sommige jongeren kunnen niet op het Warandecollege, stichting Het Driespan terecht

Het Warandecollege, stichting Het Driespan is een kleine school, die onderwijs biedt op VMBO-niveau, op mbo-1-niveau een horeca-opleiding heeft en verschillende AKA-trajecten verzorgt. Jongeren die al een VMBO-diploma hebben of onderwijs op een ander niveau nodig hebben, kunnen niet bij het Warandecollege, stichting Het Driespan terecht. Voor deze jongeren wordt een dagbesteding georganiseerd, totdat zij van het terrein af mogen en er voor hen een buitenschool is gevonden. Ten tijde van het toezicht lijkt het te gaan om enkele jongeren, maar de inspecties vinden dit wel een knelpunt, waarvoor Juzt Paljas Plus, Lievenshove samen met de school een oplossing moet vinden.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschuiving

In dit hoofdstuk oordelen de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs in hoeverre instelling en school in staat zijn een toereikend behandeltraject aan de jongeren te bieden.

In paragraaf 3.1 staan het eindoordeel en de verbetermaatregelen.

3.1 Eindoordeel

Eindoordeel

De inspecties beoordelen 9 van de 12 criteria als voldoende en komen daarmee tot het eindoordeel dat de kwaliteit van het behandeltraject in de gesloten groepen van Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan voor jongeren voldoende is.

Juzt Paljas Plus, Lievenshove en het Warandecollege, stichting Het Driespan zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ten tijde van het toezicht zijn ze met de uitvoering in de praktijk recent gestart.

Verbetermaatregelen

De inspecties vinden het van belang dat het volledige perspectief van jongeren snel duidelijk is en dat behandeling en onderwijs direct starten na plaatsing van de jongeren.

De inspecties verwachten dat Juzt Paljas Plus, Lievenshove binnen 3 maanden zorgt:

- dat iedere jongere een trajectplan heeft dat van school en instelling gezamenlijk is;
- dat het perspectief van de jongeren vanaf het begin van de behandeling duidelijk is;
- dat voor alle jongeren aan het begin van hun verblijf vanuit Juzt Paljas Plus, Lievenshove begeleiding van hun traject wordt gestart om te zorgen voor continuïteit in vervolgzorg en vervolgonderwijs na uitstroom.

3.2 Nabeschuiving

Aangezien het toezicht plaatsvindt in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak, willen de inspecties hieraan aandacht geven in deze nabeschuiving.

In 2012 startte het merendeel⁸ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. De pilot trajectaanpak van Juzt Paljas Plus, Lievenshove werd in 2013 goedgekeurd. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling een 'work in

⁸ Bij een deel van de instellingen, waaronder bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove, kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar deze is nog niet volledig geïmplementeerd. Zoals aangegeven is de beoordeling van de meeste criteria bij Juzt Paljas Plus, Lievenshove voldoende. Dat wil niet zeggen dat er geen verdieping en verdere uitwerking van de criteria mogelijk is. Daarvoor is meer tijd nodig dan de tijd die de pilotfase tot nu toe bood.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat er niet altijd sprake is van continuïteit van het zorgtraject, waarbij de jongere zonder tijdverlies kan doorstromen naar de meest passend geachte verblijfplaats en onderwijssituatie. Naast de instelling en de school spelen ook ketenpartners hier een belangrijke rol. Voorzieningen die de jongeren een woonplek zouden kunnen bieden, zijn nog niet altijd bereid om hen te accepteren. Hetzelfde geldt voor scholen. Juist ook op dit punt is nog tijd nodig zodat partijen elkaar steeds beter kunnen vinden in de zorg en het onderwijs voor de jongeren. Scholen en instellingen waarnaar de jongeren doorstromen, moeten hun verantwoordelijkheid gaan nemen. Partijen moeten elkaar erkennen als ketenpartners en elkaars expertise vertrouwen. Voorwaarde is dat de contacten zijn gelegd en de afspraken zijn gemaakt, dan is verdieping en verdere uitwerking mogelijk en nodig. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

Bijlage 1 Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school

Wijze van beoordelen

De inspecties formuleren hun verwachtingen per thema in criteria met bijbehorende indicatoren. De inspecties beoordelen per indicator met voldoende of onvoldoende. *Bij elk thema moet het volgende minimale aantal criteria voldoende zijn om over de gehele toets als voldoende beoordeeld te worden:*

- *in thema 'planmatigheid' minimaal 2 criteria,*
- *in thema 'perspectief' minimaal 4 criteria,*
- *in thema 'resultaat' minimaal 1 criterium.*

Tegelijkertijd mogen in totaal maximaal drie criteria onvoldoende zijn voor een eindoordeel voldoende.

De inspecties weten dat de trajectbenadering in 2012-2013 nieuw is voor de instellingen.

De inspecties verwachten dan ook niet dat het thema 'planmatigheid' volledig operationeel is. In de waardering van de indicatoren zullen de inspecties onderscheid maken. De indicatoren die *cursief* zijn aangegeven, moeten operationeel zijn. De indicatoren die niet cursief zijn beoordelen de inspecties als voldoende wanneer duidelijk wordt in het toezicht dat er een start is gemaakt door de instelling. Dat wil zeggen: er is een beleidsdocument, er is een verantwoordelijke en er is sprake van een begin van implementatie.

De inspecties verwachten dat het thema 'perspectief' volledig operationeel is. Zij verwachten dat het thema 'resultaat' eveneens volledig operationeel is, maar hierbij tekenen zij aan dat zij het als voldoende beoordelen als de instellingen en de scholen zichtbaar inspanningen laten zien in het netwerk.

Toelichting op het toetsingskader: leeswijzer

De thema's van het onderzoek staan telkens boven de criteria, indicatoren en bronnen van dat thema.

In de eerste kolom staan de criteria (normen) geformuleerd aan de hand waarvan de inspecties het handelen van de instellingen beoordelen. In de criteria staat wanneer de inspecties het goed vinden. In de tweede kolom zijn de indicatoren benoemd aan de hand waarvan de inspecties nagaan in hoeverre aan de criteria wordt voldaan. In de indicatoren staat dus waaraan de inspecties kunnen zien in hoeverre aan de criteria wordt voldaan.

Planmatigheid in behandeling en onderwijs Voorwaarden voor een toereikend behandeltraject zijn gerealiseerd		
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>	
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	<p><i>Er is een gezamenlijk beleidsdocument van de school en de instelling met daarin:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>afspraken over doelen gericht op het traject van de jongeren</i> ➤ <i>afspraken over behandeling en onderwijs</i> ➤ <i>afspraken over een overlegstructuur op alle niveaus</i> ➤ <i>afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden</i> 	
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch en handelen overeenkomstig	<p><i>Instelling en school hebben een gezamenlijke behandelcyclus voor jongeren vastgesteld (pdca):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>op individueel niveau jongere, met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>registratie (plannen, meten van resultaat)</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ➤ <i>op organisatieniveau, met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>resultaten van de behandeling en het onderwijs</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ○ <i>resultaten langere termijn (minimaal 0,5 jaar)</i> 	
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	<p><i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op individueel niveau jongere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>er is overeenstemming over te bereiken doelen</i> ➤ <i>er is overeenstemming over informatie-uitwisseling</i> ➤ <i>afspraken worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld</i> <p><i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op organisatieniveau; er zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>afspraken met BJZ en instellingen voor jeugdzorg</i> ➤ <i>afspraken met extramurale behandelaars (LVB-zorg, GGZ-zorg, verslavingszorg)</i> ➤ <i>afspraken met toeleverende scholen en vervolgscholen (V(S)O, ROC)</i> ➤ <i>afspraken met arbeidsbureau/werkvoorziening</i> 	

Perspectief De individuele jongere krijgt behandeling en onderwijs gericht op zijn perspectief		
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>	
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	<i>Er is een fysiek individueel plan per jongere van school en instelling samen</i>	
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief	<i>Het plan stuurt minimaal aan op het realiseren van:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>een verblijfplaats</i> ➤ <i>een plaats in het onderwijs en/of werk</i> ➤ <i>vrijtijdsbesteding</i> ➤ <i>verbetering van het gedrag (bijv. wegnemen van verslaving, afhankelijkheid, criminaliteit)</i> 	
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	<i>Het trajectplan is gebaseerd op:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>een gezamenlijke intake</i> ➤ <i>een gezamenlijke analyse van de problematiek</i> ➤ <i>een werkhypothese voor de behandeling</i> ➤ <i>de jongere en het (gezins)systeem</i> 	
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	<i>De jongere start uiterlijk op de 2e werkdag na de plaatsing met onderwijs</i> <i>Werkhypothese behandeling is binnen 2 weken na plaatsing beschikbaar</i>	
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	<i>Doelen zijn</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>specifiek</i> ➤ <i>meetbaar</i> ➤ <i>acceptabel</i> ➤ <i>realistisch</i> ➤ <i>tijdgebonden</i> <i>(kleine stappen, gekoppeld aan interventie)</i>	
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en	<i>De jongere weet:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aan welke doelen hij moet werken</i> ➤ <i>hoe lang hij nog in de jeugdzorg+ zit (of: aflopen machtiging)</i> 	

onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>waar hij na verblijf binnen de instelling naar toe gaat</i> ➤ <i>hoe de voortgang is van behandeling/onderwijs</i> <p><i>(aandachtspunt: plan in de taal van de jongere)</i></p> <p><i>Besluiten over behandeling/onderwijs worden altijd in samenspraak met jongere gemaakt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>de jongere is aanwezig bij trajectplanbesprekingen</i> 	
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	<i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om aanwezig te zijn bij besprekingen</i> <i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om mee te beslissen over behandeling/onderwijs</i>	
Resultaat Behandeling jongere en scholing leerling hebben resultaat		
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>	
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	<i>De uitstromende jongere heeft de behandeldoelen behaald</i> <i>De uitstromende jongere heeft de onderwijsdoelen behaald</i> <i>De vervolwoonsituatie sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i> <i>Het vervolgonderwijs sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i>	
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	<i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar de volgende woon/behandelsituatie (doorgaande zorglijnen)</i> <i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar het volgende onderwijs/dagbestedingsprogramma (doorgaande leerlijnen)</i> <i>De instelling en de school weten na uitstroom waar de jongeren wonen en werken/leren</i> <i>Er is zo nodig vervolgzorg op maat gerealiseerd voor het gezin, om te zorgen voor continuïteit</i>	

Bijlage 2 Het onderzoek van de inspecties

Vraagstelling

De inspecties hebben de volgende vraagstelling voor het onderzoek geformuleerd:

Krijgen de jongeren een toereikend behandeltraject in de instellingen en scholen voor jeugdzorg^{PLUS}?

Toetsingskader

De verwachtingen van de inspecties in het toetsingskader zijn gebaseerd op de in 2008 ontwikkelde 'veldnormen', het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. Omdat het deels open normen betreft, hebben de inspecties zich laten inspireren door:

- het boek 'JeugdzorgPlus Trajectzorg voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen. Een quick scan van de literatuur'⁹;
- een bijeenkomst met deskundigen uit de wetenschap in april 2012 om te bepalen wat de belangrijkste thema's en criteria (en indicatoren) zijn;
- een werkbijeenkomst waarvoor alle instellingen en scholen zijn uitgenodigd in mei 2012 om de indicatoren te bepalen en nader in te vullen tot 'waaraan zie je dit in de praktijk'.

Tot slot zijn in september 2012 vertegenwoordigers van instellingen en scholen uitgenodigd om te reageren op het toetsingskader en de daarin opgenomen paragraaf 'wijze van beoordelen'.

Toen de inspecties na de drie raadplegingen het toetsingskader hadden vastgesteld, ontwikkelden zij de instrumenten voor het toezicht. In een pilot in november 2012 zijn het toetsingskader en de instrumenten getest en waar nodig aangepast. Daarna volgde uitvoering van het praktijkonderzoek in de instellingen en scholen.

Uitvoering toezicht

De inspecties voeren het toezicht uit in 2013 bij *alle* bestaande instellingen en interne scholen voor jeugdzorg^{PLUS} waar het toezicht stap 1 en stap 2 is afgerond. Bij instellingen met meerdere vestigingen beperken de inspecties zich in principe tot uitvoering van het praktijkonderzoek in één vestiging, tenzij een instelling in een vestiging een van de bezochte vestiging afwijkende behandelaanpak heeft ingericht, bijvoorbeeld voor een specifieke doelgroep; in dit laatste geval bezoeken de inspecties ook de vestiging met de afwijkende behandelaanpak. Is hiervan geen sprake, dan streven de inspecties naar toetsing van die vestiging die zij in stap 2 niet bezocht hebben.

Het onderzoek op locatie bestaat uit een analyse van documenten en een praktijktoets. Dit onderzoek duurt per instelling en school anderhalve dag.

⁹ Onder redactie van Leonieke Boendermaker, 2011.

Er zit een vaste volgorde in het onderzoek:

1. presentatie van instelling en school waarin zij aangeven hoe zij de trajectaanpak georganiseerd hebben, met aandacht voor de thema's uit het toetsingskader; beleid is ter inzage aanwezig;
2. analyse cliënten-/leerlingendossiers, toegelicht door gedragswetenschapper en/of behandelaar instelling en school;
3. interviewcarrousel met jongeren (twee rondes, totaal 14 tot 20 jongeren);
4. interview trajectbegeleiders/-regisseurs instelling en school;
5. interviews met groepsleiders/mentoren en leraren/mentoren (vier maal);
6. gesprekken met ouders;
7. onderzoek dossiers jongeren/leerlingen;
8. terugkoppeling aan de (locatie)directie.

De inspecties selecteren tijdens het onderzoek zelf de dossiers. De medewerkers, ouders en jongeren worden door de instelling en de school geselecteerd.

Rapportage

De gezamenlijke inspecties maken voor elke instelling en interne school een rapportage van het onderzoek. In deze rapportage spreken de inspecties op basis van de bevindingen in de instelling en in de school hun oordeel uit.

De inspecties vragen elke instelling en school of het conceptrapport feitelijke onjuistheden bevat. Na verwerking van de reacties van de instellingen en scholen stellen de inspecties de rapportages vast. In het vastgestelde rapport nemen de inspecties de verbetermaatregelen op die zij verlangen als de kwaliteit in instelling en/of school tekortschiet.

Als de inspecties de rapportages hebben vastgesteld, bieden zij deze aan aan de staatssecretaris van VWS en aan de instellingen en scholen zelf. De inspecties plaatsen de vastgestelde rapporten op hun websites.

De inspecties schrijven na het toezicht stap 3 een geaggregeerd rapport (het slotbericht) over de resultaten van het toezicht stap 3 dat zij aanbieden aan de staatssecretaris van VWS, de minister van VWS en de minister van OC&W.

Hertoetsen

Eventuele hertoetsen zullen plaatsvinden in 2014.